

רות התגירה לאחר שנעמי אמרה לה לשוב לביתה ורות ענתה עמך עמי
ואלוהיך אלוהי

וְאִי תִימָא דְנִיִּירָה אֱלִימֶלֶךְ תַּמָּן ואם תאמר שאליםלך גיירה קודם
שהשיאה לביתו. **לָא**. לא היה זה כך כי באמת לא גיירה [צג] **אָלָא כָּל**

אור הרשב"י

מגילת רות שהוכיח מכמה מקומות שודאי
נתגיירו קודם שנישאו למחלון וכליון ושכ"כ
גם האבן עזרא והרא"ם ומהר"ו ע"ש. וכתב
בחזו"ע דהכא נמי מסתברא כי אם לא
נתגיירו כיצד אמרו בגמרא שמחלון וכליון
גדולי הדור היו מאחר שנישאו נשים נכריות
ועוד איך כתב הרמב"ם (פ"ה ממלכים ה"ט)
שמחלון וכליון נתחייבו כליה למקום על
שיצאו מארץ ישראל והרי אם נשאו נשים
נכריות מפני כך נתחייבו כליה כמו שכתוב
ובעל בת אל נכר יכרת ה' לאיש אשר יעשנה
וכו' (כמבואר בגמ' סנהדרין פב.). ואם כן
בהכרח שנתגיירה קודם נשואיה למחלון.

אלא שאם כן צריך ליישב הסתירה אם
נתגיירה קודם או לא ועוד דקשה אם נתגיירה
למה הודיעה לה רות מקצת מצוות קלות
וחמורות לגיירה והרי כבר נתגיירה.

ותירץ בחזו"ע עובדיה דמחלון וכליון גיירוה
בפני שנים (היינו בפני מחלון וכליון ולא היה
להם עוד שלשה כי אלימלך כבר נפטר וגם
שלא היו ראויים להיות בי"ד כיון שהם
קרובים זה לזה) וסברו כדעת התוספות
דבדיעבד מהני גיור כזה כשטבלה שלא בפני
בי"ד של שלשה, וסברו שה"ה גם לקבלת

[צג] וכן איתא במדרש רבה (רות פרשה ב
סימן ט) וישאו להם נשים מואביות, תני בשם
ר' מאיר לא גיירום ולא הטבילו אותם ולא
היתה הלכה להתחדש ולא היו נענשין עליהם
עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית,
ובגמרא בבא בתרא (צ"א:) יואש ושרף – אלו
מחלון וכליון, ולמה נקרא שמן יואש ושרף?
יואש – שנתיאשו מן הגאולה, שרף –
שנתחייבו שריפה למקום, אשר בעלו למואב
– שנישאו נשים מואביות.

וכן פירש רש"י (רות א יב) כי זקנתי מהיות
לאיש – שאנשא לו ואוליד בנים ותנשאו
להם, שאינם אסורים לכם ואינכם אסורים
להם משום אשת אחיו שלא היה בעולמו,
שאינה זקוקה ליבם, לפי שלא היו למחלון
וכליון קדושין בהן שנכריות היו ולא נתגיירו,
ועכשיו הן באות להתגייר, כמו שנאמר כי
אתך נשוב לעמך מעתה נהיה לעם אחד.

אמנם בזהר חדש (רות דף עט א) אמר רבי
יוסי שודאי נתגיירה קודם שנשאה מחלון
ובחזקת אימת בעלה נשאת היא וערפה כיון
שמתו בעליהן ערפה חזרה לסרחנה ורות
עמדה באמונתה שנאמר ורות דבקה בה
ע"ש. וע"י בחזו"ע עובדיה יו"ט בפירושו על

אֹרְחֵי בֵּיתָא, וּמִיכָלָא וּמִשְׁתֵּיָא אֹלִיפֹת. אלא למדה שם את כל דרכי הבית ודיני המאכלות ומשקאות האסורות **אִימְתִי אֶתְגִּירָת** ומתי התגיירה. **לְבַתָּר כִּד אֹזְלַת בְּנַעְמִי, כְּדִין אֲמַרְת,** (רות א) **עִמְךָ עָמִי וְאַלְהִיךָ אֱלֹהֵי.** כאשר הלכה אחרי נעמי שאז אמרה לה נעמי שובי אחרי אחותך לבית גילולי אביך, והיא לא הסכימה ואמרה עמך עמי ואלהיך אלהי כי קבלה עליה עול מלכות שמים שלימה **נַעֲמָה בְּבִנֵי עִמּוֹן בְּיוֹמֵי דְדוֹד נִפְקָא** נעמה העמונית (אשת שלמה המלך אימו של רחבעם שמלך אחרי שלמה) היא הטיפה השניה שהיתה צריכה לצאת, יצאה מבני עמון בימיו של דוד המלך והיינו שאז יצאה נשמתה מהקליפות כי כבר אמה התגיירה קודם לידתה ונשאת לישראל.

מידה כנגד מידה מואב החטיאו את ישראל ודוד פרע מהם בחבל

כְּדִין שָׂרְאֵת רוּחַ קְדָשָׁא עַל דְּדוֹד אחר שיצאו אלו שתי הטיפות רות ונעמה ממואב ועמון אז שרתה רוח הקודש על דוד המלך. **אָמַר לֵיהּ, דְּדוֹד, כִּד כָּל עַלְמָא מְדִידְנָא, וְאַפִּילְנָא עַדְבִּין** אמר לו הקב"ה, דוד כאשר מדדתי את כל העולם והפלתי גורלות, **יִשְׂרָאֵל חֶבֶל נַחֲלָתוֹ הוּוּ יִשְׂרָאֵל חֶבֶל נַחֲלָתִי הוּוּ, דְּכִירְנָא מַה דְּעַבְדוּ מוֹאָב בְּחֶבֶל נַחֲלָתוֹ**

אור הרשב"י

הודיעה לה רות מקצת מצוות קלות וחמורות. וא"כ מה שקראו להם בנמרא גדולי הדור היינו כיון שלפי דעתם אכן הם גיירו אותם כדת לפני נישואיהם ולא נשאו ח"ו נשים נכריות.

מצוות דמהני כך בדיעבד, ובאמת לא כוונו להלכה כי אנן קי"ל כהרי"ף והרמב"ם דבעינן שלשה לעיכובא גם בטבילה כ"ש בקבלת מצוות ולכן היתה צריכה רות לחזור ולקבל מצוות ולטבול בפני שלשה ובשביל כך

הלימוד היומי

לע"ז מאיר מונסה בן רבקה ז"ל

זוכר אני מה עשו מואב בחבל נחלתי בישראל שהכשילו אותם בבנות מואב. **מה**
בְּתִיב, (שמואל ב ח) **וַיְמַדְדִם בַּחֶבֶל** לכן אפרע מהם על ידי דוד ומה כתוב
 שדוד השכיבם לארץ ומדדם בחבל דרך בזיון ונקמה. **בְּהֵוֹא חֶבֶל נַחֲלַת**
יְהוָה וזה בעון אותו החבל נחלת ה' שהכשילו אותם בזנות. **כָּל אֵינֹנֵי דַהּוּ**
מֵהֵוֹא זֶרְעָא, **הֵהוּא חֶבֶל אֶחִיד בְּהוּ** כל אותם שהיו מזרעם של
 מואב נתפסו באותו החבל.

השכינה הקדושה אמרה לדוד את מי להרוג שהם מזרעם של מי שהחטיאו את
 ישראל

בְּתִיב (שמואל ב ח) וימדד שני חבלים להמית ו**מֵלֵא הַחֶבֶל** להחיות. **מֵהוּ**
מֵלֵא הַחֶבֶל מהו מלא החבל. **אֵלֵא הֵהוּא דְכְּתִיב**, (ס"א
 ביה) (ישעיה ו) **מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ**. **וְהוּא אָמַר**, **דָּא הוּא**
לְאַחֲתִיָּא, **וְדָא הוּא לְקַטְלָא** אלא זוהי השכינה שכתוב בה מלא כל הארץ
 כבודו והיא אמרה לו זה להמית וזה להחיות. **וְהֵהוּא חֶבֶל אֶחִיד בְּאֵינֹנֵי**
דְּאַתְחִזוֹן לְקַטְלָא והיא בחינת החבל שאחזה באותם הראויים להריגה היינו
 אותם שהם מזרעם של מי שהחטיאו את ישראל. **בְּגִין כִּן אֶחִיד בַּחֶבֶל**,
וּפְשִׁיט חֶבֶל עַל מַה דְּעֵבְרוּ בְּהֵהוּא חֶבֶל נַחֲלַת יְהוָה ולכן
 הוא אחז בחבל ופשט בחבל כדי להנקם מהם על שהחטיאו את חבל נחלת ה'.

הינוקא מסיים ואומר שהקב"ה מאריך כעסו כאשר עתיד לצאת מהם טוב לישראל

וּמְדִין, גְּדַעוֹן שָׁעִי כָּל הַהוּא זְרָעָא, דְּלֹא אֲשָׁאִיר מְנַיְיהוּ, מִכָּל אִינוּן דְּאַבְאִישׁוּ לְיִשְׂרָאֵל

בְּעִיטָא, אוּ בַּמְלָה אֲחָרָא ומדין, היה גדעון מכלה את כל זרעם מכל אלו שהרעו לישראל בעצה או בדבר אחר. **וּלְכַלְהוּ דְּאַבְאִישׁוּ לְיִשְׂרָאֵל,**

קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא נָטִיר לֹוֹן דְּבָבוּ, וְנָטִיל מְנַיְיהוּ נוֹקְמִין וכך הוא לכל אותם שמרעים לישראל הקב"ה שומר להם שנאה ונוטל מהם נקמה. **אֲבַל**

אִי זְמִינִין לְמִיתִי מְנַיְיהוּ טִב לְעֵלְמָא, ואם עתיד לבא מהם טוב לעולם (דף ק"צ ע"ב) **אָרִיךְ רוּגְזִיָּה וְאַפִּיָּה עֲמָהוֹן, עַד דְּיִפִּיק**

הַהוּא טִב לְעֵלְמָא, וּבִתְרַ פִּן נָטִיל נוֹקְמָא וְדִינָא מְנַיְיהוּ אז הקב"ה מאריך כעסו ואפו עד שיצא מהם הטוב שצריך לצאת מהם ולאחר מכן עושה בהם נקמה ודין. **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵכִי הוּא וְדָאִי, וְדָא הוּא**

בְּרִירוֹ דְּמַלְכָּה אמר רבי אלעזר ודאי כך הוא וזהו בירוורו של דבר. **אָמַר**

הַהוּא יְנוֹקָא, מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, חֲבַרְיָא, אֲתִקִּינוּ מָאֲנִי קָרְבָּא בִּידֵיכֹו, וְאַנְחוּ קָרְבָּא אמר להם הינוקא מכאן ואילך חברים אתם

תתקנו כלי המלחמה בידכם ותערכו מלחמתה של תורה.

דוד המלך מזמין את הבריאה לברך את קוב"ה

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קג) בָּרְכוּ יְהוָה מְלֹאכֵיו גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ וְגו'. דוד מלפא זמין לברכא

הלימוד היומיומי

לעי"נ מאיר מונסה בן רבקה ז"ל